

Adroddiad i: Cyngor Sir

Dyddiad y Cyfarfod: 15 Mai 2012

Aelod Arweiniol / Swyddog:

Awdur yr Adroddiad: Gary Williams – Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd

Teitl: Cydnabyddiaeth Ariannol i Aelodau

---

1. Beth yw testun yr adroddiad?

Testun yr adroddiad yw lefel y gydnabyddiaeth ariannol i Aelodau i'r flwyddyn ariannol 2012/2013 a'r argymhellion a wneir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol yn ei Adroddiad Blynyddol.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

2.1 Mae ar y Cyngor angen cytuno'n ffurfiol ar lefel y gydnabyddiaeth ariannol i Aelodau i'r flwyddyn ariannol 2012/13.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod y Cyngor yn mabwysiadu argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol mewn perthynas â'r symiau i'w talu ar ffurf Cyflog Sylfaenol, Uwch Gyflogau a Chyflogau Sifig.

3.2 Bod y Cyngor yn penderfynu pa swyddi fydd yn gymwys i dderbyn Uwch Gyflogau a Chyflogau Sifig.

3.3 Bod y Cyngor yn mabwysiadu'r cyfraddau tâl i aelodau cyfetholedig fel yr argymhellir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol.

3.4 Bod y Cyngor yn mabwysiadu argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol mewn perthynas â threuliau teithio, cynhaliaeth, ac ad-daliadau o dreuliau a gododd wrth ofalu am blant neu bobl ddibynnol eraill.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Mae Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (y Panel) wedi cyhoeddi ei bedwerydd Adroddiad Blynyddol. Mae'r adroddiad hwn yn ymdrin â'r gydnabyddiaeth ariannol i Aelodau ar gyfer 2012/2013. Mae'n rhaid i'r Cyngor dan S153 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 roi argymhellion y Panel ar waith.

4.2 Mae'r Panel eleni wedi penderfynu defnyddio ei bwerau i osod taliadau penodol yn hytrach na gosod uchafsymiau yn unig. Yn unol â hynny, dylid dileu'r rheoliadau blaenorol sy'n cyfeirio at lwfansau. Ceir bellach Gyflog Sylfaenol ac

ystod o Uwch Gyflogau. Yn ogystal â'r rhain, ceir Cyflogau Sifig i'r Pennaeth Sifig (Cadeirydd y Cyngor) a'r Dirprwy Bennaeth Sifig (Is-gadeirydd). Mae'n rhaid i'r Cyngor dalu Cyflog Sylfaenol i bob Aelod. Mae'n bosibl i'r Cyngor dalu Uwch Gyflogau a Chyflogau Sifig. Lle mae Cyngor yn dewis talu Uwch Gyflogau a Chyflogau Sifig, mae'n rhaid talu'r symiau a osodir gan y Panel ac i'r swyddi sy'n cael eu hadnabod gan y Panel.

- 4.3 Mae'r Panel yn disgrifio ei benderfyniad i osod taliadau penodol ar gyfer Cyflogau Sylfaenol, Uwch Gyflogau a thaliadau i Bennaethiaid Sifig o ganlyniad i ymarferion ymgynghori blaenorol. Mae'r Panel wedi bod yn gofidio y gall pwysau ar awdurdodau lleol yn yr hinsawdd economaidd gyfredol i osod taliadau i Aelodau ar lefel artiffisial o isel arwain at "ras i'r gwaelod" a fyddai, ym marn y Panel, yn amhriodol ac o bosibl yn niweidiol.
- 4.4 Ymhellach, nododd y Panel bod y mwyafrif o gynghorau wedi mabwysiadu taliadau a oedd yn is nag uchafswm blaenorol y Panel wrth bennu lwfansau i gynghorwyr. Mae hyn wedi gweithio yn erbyn ymgais y Panel i ddatblygu fframwaith taliadau cenedlaethol cyson. Mae'r Panel felly wedi penderfynu mai'r unig ffordd i sicrhau bod Cynghorau yn gweithredu'r fframwaith cenedlaethol ar gyfer taliadau i gynghorwyr yn gyson yw trwy ddefnyddio ei bwerau i osod lefelau penodol. Wrth gwrs, mae cynghorwyr unigol yn cadw'r hawl i wrthod derbyn eu cyflogau'n llwyr neu'n rhannol os ydynt yn dymuno gwneud hynny.
- 4.5 Mae'r Panel wedi derbyn y safbwyntiau a fynegwyd gan ymatebwyr i'r adroddiad drafft cychwynnol bod y cynigion gwreiddiol yn rhy gyfyngol, gyda'r potensial o effeithio'n niweidiol ar allu cynghorau i lywodraethu a rheoli'n effeithiol.
- 4.6 Mae'r Panel felly wedi penderfynu cynyddu cyfran uchaf aelodaeth pob cyngor all dderbyn uwch gyflog, ac i dynnu'r swydd o bennaeth sifig a dirprwy bennaeth sifig o'r swyddi sydd wedi'u cynnwys yn y gyfran uchaf o uwch gyflogau y gall cynghorau eu sefydlu. Gosodwyd cyfran uchaf yr aelodaeth all dderbyn taliad o Uwch Gyflog i bob Awdurdod fel a ganlyn:-

Awdurdod Lleol	Nifer y cynghorwyr	Uchafswm o Uwch Gyflogau %
Grŵp A		
Caerdydd	75	25
Rhondda Cynon Tâf	75	25
Abertawe	73	26
Grŵp B		
Pen-y-bont	54	33
Caerffili	73	24
Sir Gaerfyrddin	74	24
Conwy	59	30

Sir y Fflint	70	25
Gwynedd	75	24
Nedd Port Talbot	64	28
Casnewydd	50	36
Sir Benfro	60	30
Powys	73	24
Bro Morgannwg	47	38
Wrecsam	52	34
Grŵp C		
Blaenau Gwent	42	40
Ceredigion	42	40
Sir Ddinbych	47	36
Ynys Môn	40	NA
Merthyr Tudful	33	50
Sir Fynwy	43	39
Torfaen	44	38

4.7 Mae hyn yn golygu mai'r nifer uchaf o uwch gyflogau y gall Cyngor Sir Ddinbych eu cael yw dau ar bymtheg, heb gynnwys swydd Pennaeth Sifig a Dirprwy Bennaeth Sifig.

4.8 Nodir isod y Cyflogau Sylfaenol, Uwch Gyflogau a Chyflogau Sifig. Mae Sir Ddinbych yn awdurdod Grŵp C. Mae'r Cyflog Sylfaenol yr un fath ymhob cyngor. Mae uwch gyflogau yn uwch ymhob awdurdod Grŵp A a B.

	Grŵp A	Grŵp B	Grŵp C
Cyflog Sylfaenol	£13,175	£13,175	£13,175
Uwch Gyflogau (yn cynnwys Cyflog Sylfaenol)			
Band 1			
Arweinydd	£52,700	£47,500	£42,300
Dirprwy Arweinydd	£37,100	£33,460	£29,820
Band 2			
Gweithrediaeth	£31,900	£28,780	£25,660

Band 3			
Cadeiryddion Pwyllgorau Arweinydd y grŵp wrthblaid mwyaf	£21,910	£21,910	£21,910
Band 4			
Arweinydd grwpiau gwleidyddol eraill	£16,920	£16,920	£16,920
Cyflogau Sifig (gan gynnwys Cyflog Sylfaenol)			
Pennaeth Sifig (Maer/Cadeirydd y Cyngor)	£23,715	£21,375	£19,035
Dirprwy Bennaeth Sifig	£18,445	£16,625	£14,805

4.9 Ni all yr un cynghorydd dderbyn mwy nag un Uwch Gyflog, ac ni chaiff yr un cynghorydd ychwaith dderbyn Uwch Gyflog a Chyflog Sifig. Mae'r holl Uwch Gyflogau a'r Cyflogau Sifig yn cynnwys y Cyflog Sylfaenol

4.10 Mae'r Panel yn disgwyl y bydd cynghorau yn eu datganiadau cyhoeddus blynyddol o daliadau a wnaed i aelodau, er budd tryloywder, yn cynnwys taliadau o'r holl benodiadau gwasanaeth cyhoeddus a gynhelir gan aelodaeth etholedig.

4.11 Mae'r Panel hefyd wedi penderfynu bod yn rhaid i awdurdodau lleol dalu'r taliadau canlynol i aelodau cyfetholedig ar gyfer 2012/13:

- Cadeirydd Cyfetholedig, Pwyllgor Safonau a Chadeirydd Cyfetholedig, Pwyllgor Archwilio £256 o dâl dyddiol (£128 am hanner dydd).
- Aelod cyffredin cyfetholedig, £198 o dâl dyddiol (£99 am hanner dydd). Mae aelod cyffredin cyfetholedig yn cynnwys aelodau o'r Pwyllgor Safonau, Pwyllgor Craffu Addysg, Pwyllgor Craffu Trosedd ac Anrhefn a'r Pwyllgor Archwilio.

4.12 Uchafswm y taliadau sy'n ddilys yw'r hyn sydd gyfwerth â deg diwrnod llawn y flwyddyn i bob pwyllgor y bydd yr aelod wedi'i gyfethol iddo. Mae'r taliadau am amser y cyfarfodydd yn unig ond maent hefyd yn cynnwys amser a dreuliyd yn paratoi ac yn teithio. Caiff cyfarfod hanner diwrnod ei ddiffinio fel hyd at 4 awr, a chaiff cyfarfod dydd cyfan ei ddiffinio fel dros 4 awr.

4.13 Ar gyfer 2012/13, mae'r Panel wedi penderfynu bod yn rhaid i Gynghorau ddarparu uchafswm o daliad o £403 y mis i aelodau ac aelodau cyfetholedig o awdurdodau sy'n wynebu costau angenrheidiol ar gyfer gofalu am blant neu

bobl eraill sy'n ddibynnol arnynt tra'n cyflawni eu dyletswyddau. Mae'n rhaid dangos derbynebaw cyn y gellir talu unrhyw gostau o'r fath.

4.14 Mae'r Panel hefyd wedi ystyried y cwestiwn o dreuliau teithio a chynhaliaeth. Maent wedi cyhoeddi nad oes unrhyw newid i'r cyfraddau teithio'r filltir y gellir eu hawlio am deithio. Mae'r cyfraddau fel a ganlyn:

45c y filltir – hyd at 10,000 milltir.

25c y filltir – dros 10,000 milltir.

5c y teithiwr y filltir – taliad i gyd-deithwyr.

24c y filltir – beiciau modur preifat.

20c y filltir – beiciau.

4.15 Mae'n rhaid cyflwyno derbynneb ddilys cyn y gellir hawlio am unrhyw ddulliau teithio eraill. Dylai aelodau gofio dewis y dull mwy cost effeithiol o deithio bob amser.

4.16 Os ydy'r Cyngor yn dymuno gosod diffiniad o fusnes swyddogol, gall gynnwys aelodau yn ymgymryd â chyfrifoldebau ar ran eu hetholaethau. Roedd yr ymgynghoriad ar yr adroddiad drafft yn amlygu rhai pryderon ynghylch sut y byddai dilysu honiadau o'r fath. Awgrymir felly na ddylid cynnwys hyn yn y diffiniad o fusnes swyddogol.

4.17 Mae'r cyfraddau cynhaliaeth fel a ganlyn; bydd haid cyflwyno derbynneb ddilys gyda phob cais.

- uchafswm o £28 y dydd gan gynnwys brecwast os nad yw wedi'i gynnwys yn y costau aros dros nos.
- costau dros nos hyd at uchafswm o £150 yn Llundain, £120 yng Nghaerdydd a £95 bobman arall, y noson.
- uchafswm o £25 y noson os yn aros gyda chyfeillion neu deulu.

4.18 Ni thelir costau cynhaliaeth am fusnes swyddogol sy'n digwydd o fewn ffiniau'r sir.

4.19 Mae'n rhaid i awdurdod perthnasol gadw cofnod blynyddol o daliadau aelodau, ac mae'n rhaid cyhoeddi manylion y cofnod cyn gynted â bod hynny'n ymarferol, ac erbyn 31 Gorffennaf 2012 fan bellaf.

4.20 Mae'n rhaid i'r awdurdod anfon manylion y cofnod i'r Panel cyn gynted â bod hynny'n bosibl ar ôl cwblhau'r taliadau, ac erbyn 31 Gorffennaf 2012 fan bellaf.

4.21 Mae'n rhaid i'r awdurdod wneud trefniadau ar gyfer cyhoeddi o fewn yr ardal y cyfanswm a dalwyd ganddo i bob aelod ac aelod cyfetholedig o ran cyflog, lwfansau, taliadau ac ad-daliadau cyn gynted â bod hynny'n ymarferol, ac erbyn 30 Medi 2013 fan bellaf.

4.22 Yn unol â'r Mesur, mae'n rhaid i'r Cyngor gael Pwyllgor Archwilio a Phwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Awgrymir mai'r Pwyllgor Archwilio fydd y

Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol. Mae'n bosibl na fydd yn rhaid i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd gyfarfod yn amlach nag unwaith y flwyddyn, ac mae ei gylich gorchwyl yn eithaf cyfyngedig. Awgrymir na ddylai Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd dderbyn Uwch Gyflog.

4.23 Os gaiff yr awgrymiadau a wneir yn 4.22 eu mabwysiadu, byddai'r swyddi canlynol yn derbyn Uwch Gyflog:

<u>Swydd</u>	<u>Band</u>	<u>Cyflog</u>
Arweinydd	Band 1	£42,300
Dirprwy Arweinydd	Band 1	£29,820
Aelod Cabinet x 6	Band 2	£25,660
Cadeirydd Pwyllgor Craffu x 3	Band 3	£21,910
Cadeirydd y Pwyllgor Cynllunio	Band 3	£21,910
Cadeirydd y Pwyllgor Trwyddedu	Band 3	£21,910
Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio / Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol	Band 3	£21,910

Mae hyn yn rhoi cyfanswm o 14 Uwch Gyflog.

4.24 Mae pennu unrhyw swyddi eraill i fod yn gymwys am Uwch Gyflog yn dibynnu ar benodiad Aelodau i'r swyddi sydd wedi'u nodi yn 4.23. Os yw'r holl grwpiau gwleidyddol wedi'u cynrychioli yn y Cabinet, ni fydd Grŵp Gwrthblaid, ac felly ni fydd Arweinydd o'r Grŵp Gwrthblaid Mwyaf.

4.25 Os gaiff unrhyw Arweinwyr Grŵp eu penodi i'r swyddi a restrir yn 4.23, yna ni fyddant yn gymwys i dderbyn Uwch Gyflog Band 4 gan nad yw'n bosibl i unrhyw Aelod dderbyn mwy nag un Uwch Gyflog.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Mae'r penderfyniad yn rhoi ar waith ofynion Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 ac yn cyfrannu at y flaenoriaeth o sicrhau Cyngor sy'n perfformio'n uchel.

6. Beth fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Cyfanswm cost 31 Cyflog Sylfaenol, Cyflog Pennaeth Sifig a Dirprwy Bennaeth Sifig, a 14 Uwch Gyflog fyddai £799,805. Bydd y materion dan sylw ym mharagraffau 4.24 a 4.25 a'r taliadau teithio, cynhaliaeth ac Aelodau Cyfetholedig yn pennu cost llawn y Gydabyddiaeth Ariannol i Aelodau.

7. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd?

7.1 Cynhaliwyd ymgynghoriadau eang ar adroddiad drafft Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol gydag awdurdodau lleol a Chymdeithas

Llywodraeth Leol Cymru Cafodd yr adroddiad ei addasu yn dilyn yr ymgynghoriadau.

8. Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

Mae'n ofyniad statudol i dalu cyflogau ar y raddfa hon. Mae'n bosibl talu'r costau o fewn y cyllidebau sy'n bodoli eisoes.

9. Beth yw'r risgiau, ac a oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 9.1 Os nad yw'r Cyngor yn rhoi ar waith ofynion Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol, mae gan y Gweinidogion Cymraeg y pŵer i orchymyn i'r Cyngor gydymffurfio gyda'r gofynion, a gallant orfodi unrhyw orchymyn o'r fath trwy osod gorchymyn gorfodol.

10. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Adran 153 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.